

# بیماری آلزایمر

مترجم: هلیا اعترافی دانشجوی کارشناسی تکنولوژی پرتوشناسی

زیر نظر: دکتر علی طریقت نیا

منبع: <https://www.radiologyinfo.org/en>

بیماری آلزایمر یک وضعیتی است که در آن نورون‌ها درون مغز کارکرد خود را از دست می‌دهند، ارتباط خود را با نورون‌های دیگر از دست می‌دهند و نابود می‌شوند. این بیماری شایع‌ترین عاملی است که باعث ناتوانی شناختی می‌شود، که می‌تواند به طور معکوس بر روی حافظه، تفکر، زبان، قضاوت و رفتار و تأثیر منفی بگذارد. آلزایمر بی‌برگشت و پیشرونده است. بررسی و تشخیص آلزایمر با شناسایی علائم خاص و رد کردن دلایل ممکن دیگر ناتوانی شناختی انجام می‌شود. پزشک شما احتمالاً یک معاینه پزشکی کامل انجام خواهد داد. از جمله: معاینات عصب شناختی، آزمایشات خونی و تصویربرداری مانند MRI، CT یا PET/CT مغز.

درمانی برای بیماری آلزایمر وجود ندارد. با این حال، پزشک ممکن است دارویی را برای کند کردن پیشروی بیماری و مدیریت علائم شما تجویز کند.

## بیماری آلزایمر چیست؟

بیماری آلزایمر شایع‌ترین عاملی است که باعث ناتوانی شناختی می‌شود. ناتوانی شناختی یک وضعیتی است که حافظه، تفکر، زبان، قضاوت و رفتار را تحت تأثیر قرار می‌دهند. در بیماری آلزایمر، تعداد زیادی نورون کارکرد خود را از دست می‌دهند، ارتباط خود را با نورون‌های دیگر از دست می‌دهند و نابود می‌شوند. بیماری آلزایمر، بی‌برگشت و پیشرونده است و به آرامی حافظه و مهارت‌های تفکری را تخریب کرده و در نهایت توانایی انجام ساده‌ترین وظایف روزمره را نیز متضرر می‌کند. اگرچه علت بیماری آلزایمر هنوز مشخص نیست، اما دانشمندان باور دارند که تجمع پلاک بتا آمیلوئید و گره‌های عصبی نوروفیبریلری در مغز با این بیماری ارتباط دارند.

مراحل بیماری آلزایمر به طور معمول از ملایم به متوسط و سپس به شدید پیش می‌روند. علائم معمولاً به آرامی شکل می‌گیرند و به مرور زمان بدتر می‌شوند، اما پیشروی و علائم از فرد به فرد متفاوت است. علائم اولیه بیماری آلزایمر معمولاً به صورت فراموشی ظاهر می‌شود.

ناتوانی شناختی ملایم (MCI) یک مرحله بین فراموشی طبیعی ناشی از پیری و توسعه بیماری آلزایمر است. افراد مبتلا به MCI مشکلات ملایمی در تفکر و حافظه دارند که با فعالیت‌های روزمره تداخل نمی‌کنند. همه افراد مبتلا به MCI بیماری آلزایمر را تجربه نمی‌کنند.

علائم دیگر زودرس بیماری آلزایمر شامل مشکلات زبانی، دشواری در انجام وظایفی که نیاز به تفکر دارند، تغییرات شخصیتی و از دست دادن مهارت های اجتماعی است. با پیشروی بیماری آلزایمر، علائم ممکن است شامل تغییر در الگوی خواب، افسردگی، بیقراری، دشواری در انجام وظایف پایه مانند خواندن یا نوشتن، رفتارخسونت امیز و قضاوت نامناسب شوند.

افراد مبتلا به بیماری آلزایمر شدید قادر به تشخیص اعضای خانواده خود یا درک زبان نیستند.

## تشخیص و ارزیابی بیماری آلزایمر چگونه انجام می شود؟

هیچ آزمون تکی برای تشخیص بیماری آلزایمر وجود ندارد.

تشخیص این بیماری با تشخیص علائم خاص و رد کردن دلایل دیگر ناتوانی شناختی صورت میگیرد. این شامل یک ارزیابی پزشکی دقیق است، که شامل تاریخچه پزشکی جامع، آزمون وضعیت ذهنی، معاینه فیزیکی و عصبی، آزمایشات خونی و تصویربرداری مغز (مانند تست های CT، MRI و PET/CT) می شود. شامل:

- **تصویربرداری CT مغز:** تصویربرداری توموگرافی کامپیوتری (CT) با ترکیب تجهیزات اشعه ایکس و کامپیوترهای پیشرفته از طریق تولید تصاویر چندگانه یا عکس های داخل بدن، امکان می دهد. پزشکان از CT مغز برای جستجو و رد کردن دلایل دیگر ناتوانی شناختی مانند تومور مغزی، هماتوم ساب دورال یا سگته استفاده می کنند.
- **تصویربرداری MRI مغز:** تصویربرداری رزونانس مغناطیسی (MRI) با استفاده از یک میدان مغناطیسی قوی، پالس های فرکانس رادیویی و یک کامپیوتر، تصاویر دقیقی از اعضا، بافت های نرم، استخوان و تقریباً تمامی ساختار های داخلی بدن را تولید می کند. MRI می تواند ناهنجاری های مغزی مرتبط با ناتوانی شناختی ملایم (MCI) را تشخیص دهد و می تواند برای پیش بینی اینکه کدام بیماران با MCI در نهایت ممکن است به بیماری آلزایمر، مبتلا شوند، استفاده شود. در مراحل اولیه بیماری آلزایمر، اسکن MRI مغز ممکن است طبیعی باشد. در مراحل بعدی، MRI ممکن است کاهش انداره مناطق مختلف مغز (به طور اصلی لوب های زمانی و حاشیه ای) را نشان دهد.
- **PET/CT مغز:** اسکن پوزیترون امیशन توموگرافی یک امتحان تشخیصی است که از مقادیر کوچکی از (PET) ماده رادیواکتیو (که به آن رادیوتریسیس می گویند) برای تشخیص و تعیین شدت انواع بیماری ها استفاده می کند. یک آزمون هیبریدی PET/CT، تصاویری را از اسکن PET و CT به هم می چسباند تا جزئیاتی درباره ساختار (از اسکن CT) و عملکرد (از اسکن PET) اعضا و بافت ها ارائه دهد.

اسکن PET/CT می تواند به تمایز بیماری آلزایمر از سایر انواع ناتوانی شناختی کمک کند. یک آزمون پزشکی دیگر به نام اسکن توموگرافی نشر تک فوتونی (SPECT) نیز برای این هدف استفاده می شود. با استفاده از اسکن PET و یک رادیوتریسیس جدید به نام C-11 PIB، اخیراً دانشمندان توانسته اند ساختار پلاک های بتا آمیلوئید در مغز زنده را تصویربرداری کنند. رادیوتریسیس های مشابه C-11 PIB در حال حاضر برای استفاده در بستر بالینی در حال توسعه هستند.

## چگونه بیماری آلزایمر درمان می شود؟

در حقیقت برای بیماری آلزایمر درمان قطعی وجود ندارد. با این حال، داروهایی که پیشرفت بیماری را کند می کنند و علائم را کنترل می کنند، موجود است.